

המוכר את הספינה פרק המישׁ בבא בתרא

עין משפט
גב מצוה

(א) שנת כ. ושי' :
(ב) מנחות עו. : (ג) מנחות
שם צ"ט מ"ג : (ד) קדושין
מכ. : צ"ט ט' : מנחות
כ"ט. עו. : (ה) [בבבבב]
אחלה רבא : (ו) [ב"מ מ'
מנחות עו. : (ז) [מנחות
שם סבורות : (ח) :

לזה בהדיהו דהיינו חומן אבל שמעית לשון נקבה היינו שמעית
הגוב והיינו דקתני לקמייה גבי לוג רביעית ושמינית אבל הכא גבי
קב גרם רובע וחומן והתומן חלי לוג ג' ביצים וחלי חומן ביצה
ומחלה : וטולא אחד מחמשה ברובע קב. כלומר אחד מה' בלוג
היינו ביצה וטולא ביצה שלחוג אור
הורה אור

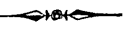
במקדש נמי לגזור . אט"פ שהיו לריבין למדוד שלישים ההין
לאלו ורביעית לכבש יבולין היו למדוד בלוגין לחלי
היו ששה לוגין לשלישים ההין לכבשה לוגין לרביעית לששה לוגין :
והשקל עשרים גרה . תימנה והא כ"ד גרה היו דגרה היו משה

כחגורו עשרים גרה עשרין מעין
(שמות ז') ואומר' (קדושין י"א : ז') דלסלע
'ד' דינרים ושש מעה כסף דינר היו
'כ"ד ואומר ר"ס דינמי חכמים הוסיפו
שפות על הסלע דמשקלרא ללא הוסיפו
רק עשרים גרה והוסיפו עליו ד' גרה
ולר"י נראה דיוחזקאל הוסיף ד' גרה
על הסלע ולעולם המנה של חול כ"ה
סלעים ועל קודש ג' אלא שבתחלה
היה השקל עשרים גרה והוסיפו עליו ד'
גרה וה"ק קראו והשקל שהיה תחלה
עשרים גרה ומאותם שקלים יהיה
לכס המנה עשרים שקלים חמשה
ועשרים שקלים עשרה וחמשה שקל
והיינו ששים שקלים בין הכל ולא
חייבי שקלים שניתוספו ומאותם
לא היה המנה אלא חמשה שקלים של
חול (ה) שקלים ששיו קודם שהוסיף
והא דנקט קרא חשבון זה ולא רלה
לכלול ששים שקלים יחד אומר ר"ס
לפי שהיה להן משקלות אחת שליש
מנה של קודש ואחת מנה של הדיוט
ואחת של רביע מנה של קודש כמו
שתרגם ויגון סלעים עשרין מעין
תלמות מינא עשרים סלעים מנא
דכספא כ"ה סלעים רביעית מינא ט"ו'
סלעין כוליהו שתימן מנא רבא דקודשא
יהאלכונו לפי' ר"י קשיא דלון התרגום
משמע דכדריי שאם יפרש תלמות
מינא דקשא היו עשרים סלעים
שמקודס ח"כ כמו כן יפרש מנא
דכספא של חול של עכשויו היו עשרים
ומנא סלעים של קודש לכן וזה חלו
דחיו שלשים של קודש לכן ורש"י פי'

קמא ב' מ"ו ס"ו
מח' גביה ב"ל'
סמך לאון קב ט"ש
חמ"ס רל ט"ף ד :

קמא ב' מ"ו ס"ו
קמא ד' מ"ו ס"ח מח' מל'
גביה ב"ל' ו סמך
ס"ו ע"ט ט"ש חמ'
ס"ו רל ט"ף עו :
קמא ה' מ"ו ס"ח מח' מל'
מחיה ב"ל א סמך
לאון קב ט"ש שס
ס"ט כ' :

קמא ו' מ"ו ס"ט ע"ו
הלה ח' ע"ו
בשנות סמך ט"ש
חמ"ס רל ט"ף ח' :

הגהות הב"ח
(ה) חוס' ד"ה והשקל
וכו' כפלים על חול אלא
חייבי שקלים שהיו
קודם :

זיליס וכן פירש רבינו מנחם ועיקר
והשקל לא עדיף חלי חומן על עובלאל
כי אם חומם שחלי חומן ביצה ומחלה
שקן ז' חומשין וחלי חומם דהיינו ה'
חומשין וז' חלי חומם והעובלאל הוא
ביצה וחומם ביצה דהיינו ז' חומשין
שקן ד' חומשין וז' חלי חומם
מנאל חלי חומן יתר על עובלאל חומם
וחלי חומם ביצה ואשתכח דלא עדיף
מינה רביעית אלא חומשאל והכי
פרכין לקמן חלי חומן ועובלאל הוא
נעביד דלון דטעו אינשי ברביעית
כ"ש דטעו בחומשאל : הין . י"ב לוג
הוא דהיינו נמי תרקב : חלי הין
היין חלי תרקב שלישים הין .
דהיינו קב לקמיה מפרש למה התקינו
רביעית הין . היינו שלשה לוגין והוא
דלא עביד חמ"י חלי רביעית הין
דהיינו לוג ומחלה משום דחלי למיטעו
בחלי קב דיבש דהיינו ז' לוגין ואמר'
לקמן דברביעית טעו אינשי : ולוג .
היינו נמי רובע קב דלעיל : וחלי
לוג . היינו חומן דקב : ורביעית .
היינו חלי חומן דלמרג' לעיל ביצה
ומחלה : ושמינית . היינו חלי ביצה
ורביע ביצה אבל יבש אין דרכו למדוד
בלגי קטן כל כך אלא נמכר בחומד
או במשקל אם דבר יקר הוא : וחלי
שמינית . רביעין בחוספתא וזהו
קורטוב הנכר בהרבה מקומו מ' סאה
חסר קורטוב שגפול להוכיח קורטוב יין
בפ"ב דחולין (דף כ"ג) ובפ"ק דמכות
(דף ג') : וליעביד נמי קביים . ליהיו

ועובלאל וכמה היא עובלאל אחד מחמשה
ברביע' יובמדת הלח הוא עושה הין וחצי
הין ושלישית ההין ורביעית ההין ולוג וחצי
לוג ורביעית ושמינית ואחד משמונה
בשמינית וזהו קורטוב ולעביד נמי קביים
יאתי לאיחלופי בתרקב אלמא מעו אינשי
תילתא אי הכי קב נמי לא ליעביד דאתי
לאיחלופי בחצי תרקב אלא קביים היינו
מעמא דלא עביד דאתי לאיחלופי בחצי
תרקב אלמא מעי אינשי רביעא אי הכי חצי
חומן ועובלאל לא ליעביד אמר רב פפא מדות
קמנות בקיאי בהו אינשי שלישיית ההין
רביעית ההין לא ליעביד יכיון דהוו במקדש
לא גזרו בהו רבנן במקדש נמי ליגזרו א' בהנים
זריזין הין : א אמר שמואל אין מוסיפין על
המדות יותר : משתות ולא על המטבע יתר
משותות : והמשתבראל ישתבר יותר משותות
אין מוסיפין על המדות יותר משותות מ"ט
אילימא משום אפקועי תרעא שתות נמי לא
אלא משום אונאה דלא ליהוי ביטול מקח
(והאמר ר' רבא כל דבר שבמדה ושבמשקל
ושבמנין אפילו פחות מכדי אונאה חוזר אלא
דלא ליהוי פסידא לתגרא פסידא הוא דלא
ליהוי ליה רווחא לא בעי ז' זבן וזבין תגרא
איקרי ז' אלא אמר רב חסדא שמואל קרא
משקל אשכח ודרש והשקל עשרים גרה עשרים
וחמשה שקל המנה יהיה לכם
מנה

רבינו גרשום

עובלאל . אונקריא אחת חצי ורביע
וקרין אחת חצי ורביע
והיינו אחד מה' ברובע
רבי שלם לפלגא ז'
מ"ו אינשי : ומנא
ולעביד נמי קביים .
אמא עביד חצי תרקב
ולא קביים ומשני משום
דבראמי לאיחלופי קביים
בתראביה הכי דהיינו
דטעו בתחלה : קב נמי
לא ליעביד דאתי
לאיחלופי בחצי תרקב .
דשלישיית גדול חצי
תרקב מקב דחצי תרקב
היינו קב וחצי . אלא
מדה דקביים גדולה
מחצי תרקב רביע
אלמא מעו אינשי
ברביעין : או הכי דטעו
ברביע' : חומן ועובלאל
לא ליעביד דמשני דאתי
לאיחלופי חומן בעובלאל
דחומן גדול ועובלאל
רביע דחומן א' אונקיות
ועובלאל אונקא וחצי
נמצא דחומן גדול
מעובלאל רביע' : שלישיית
ההין ורביעית ההין
לא ליעביד . משום דאתי
לאיחלופי שלישיית
ברביעית ורביעית דברביע'
מ"ו אינשי (והוי פחתו
מדה) : בהנים זריזין הין .
ולא שמואל לאיחלופי
במקדש אבל בעלמא
דאין זריזין לאו אילימא
משום דאתי לאפקועי
תרעא . וזדא אתי לאומפי
על המדות יותר משותות
קא מפיקו לשעריה לפי
לפי המוכר (כפי המוכר)
שקנת התרה הול'
שפשות רוצה להרויח
עליו השתות כדאמר
לעיל המשתבר אל
ישתבר יותר משותות
ועכשיו אם מוסיף על
התרה שגמירילין אותה
ויתרמשתהויהתרה שאין
התרה פלגא מאותה
מדה : שקנת ח' שמיני
מדה) : שקנת ח' שמיני
אם פלגא יתייקר מן
אותן דמיס וקאי
אפקועי שעריה ולייקר
אותה מכמות שהיו
גמירילין לקנותה קודם
לכן : או הכי מאי הוית
מותר משותות . אפילו
שתות נמי לא יוסיף
דמיס לפיכך הכי נמי
משום אפקועי תרעא :
אלא משום אונאה . אין
עושין יותר על שתות
דאי היה מוסיפין יותר
משותות ונתן לו במדה
ישנה ורוא קצין עמו
מדה דרשה הוי ביטול
פדה הייתר על שתות
בשל מקח ויהיה יכול
לחזור בו מן התבונה
אבל שתות מוסיפין
דלא ליהוי בשול מפך
אלא מחזיר אינאה :
והאמר רבא כל דבר
ובלי' . אלא מש"ה אין
מוסיפין יותר על שתות :
דלא ליהוי ליה פסידא
ש"מ

בפירוש יחזקאל דמנא דכספא כ"ה סלעים מיירי במנה של חול שהיה
קודם משמע שרוא לומר כפי' ר"י שנתהנה מנה של חול וקשיא דלמה
לזה למינקט מנה של קודם כיון ששניו אותו דאם לא היו אותו שלשה
משקלות בזהות שעה היה לו לכלול ששים שקלים יחד והר"ר
משולם אומר דנקט קרא חשבון זה כנגד ברכת הכהנים דביתרין יס
מ"ו ביאר כ' ביטא כ"ה ושמואל במדרש הוא כך ויש ליתן טעם שלפי
שמתברכין ישראל בנתינת שקלים עשה יחזקאל חשבון זה בשקלים :
קב

זכורש יחזקאל דמנא דכספא כ"ה סלעים מיירי במנה של חול שהיה
קודם משמע שרוא לומר כפי' ר"י שנתהנה מנה של חול וקשיא דלמה
לזה למינקט מנה של קודם כיון ששניו אותו דאם לא היו אותו שלשה
משקלות בזהות שעה היה לו לכלול ששים שקלים יחד והר"ר
משולם אומר דנקט קרא חשבון זה כנגד ברכת הכהנים דביתרין יס
מ"ו ביאר כ' ביטא כ"ה ושמואל במדרש הוא כך ויש ליתן טעם שלפי
שמתברכין ישראל בנתינת שקלים עשה יחזקאל חשבון זה בשקלים :
קב

זכורש יחזקאל דמנא דכספא כ"ה סלעים מיירי במנה של חול שהיה
קודם משמע שרוא לומר כפי' ר"י שנתהנה מנה של חול וקשיא דלמה
לזה למינקט מנה של קודם כיון ששניו אותו דאם לא היו אותו שלשה
משקלות בזהות שעה היה לו לכלול ששים שקלים יחד והר"ר
משולם אומר דנקט קרא חשבון זה כנגד ברכת הכהנים דביתרין יס
מ"ו ביאר כ' ביטא כ"ה ושמואל במדרש הוא כך ויש ליתן טעם שלפי
שמתברכין ישראל בנתינת שקלים עשה יחזקאל חשבון זה בשקלים :
קב

לתגר . והא רווחא לא בעי למיהוי ליה בתמיא . וכי לכך
הוא עשוי תגר דיקנת ויטכור בלא ריות : זבן וזבן תגר איקרי . ואין צריך ריות אחר : אלא . ודאי ברין הוא שאין מוסיפין אפי' שתות שלם כדי שירויח בו התגר
נקצת משום פרתו . והא דאמר שמואל שתות קרא אשכח רדע שתות רשות אבל פתני תקנת חומן פרתו . והשקל עשרים גרה . עשרים שקלים חמשה ועשרים שקלים עשרה ומחשה שקל . צורף שקלים הללו
ביחד תבצא ששים שקלים משקלים . ולכל שקל ושלף ד' דינר היו לפנה מאתן וארבעין דינר וכך היה שיעור פנה של קודש והמנה של חולין אינו כ"א כ"ה שקלים שעולין ק' דינר . ואיכא למישמע מדרין קרא תלת
(ה) נראה דל' שקל בעד' א' פסיו' יתייקר מן אותן דמיס וכו' .

המוכר את הספינה פרק המישׁ בבא בתרא

קמו א ב מיי' פ"ח מ"ח
 גיבנה ה"ו י' סמנ
 לאוין קב וצ"ח עב
 טו"ע ח"מ ס' ר"ל
 קמו עו ;
 קמו ב מיי' פ"ד מ"ח
 מכירה ה"ו י' סמנ
 לאוין קב וצ"ח עב
 ס' ר"ל טע"ח כה ;
 קמו ד מיי' ט' ס' הלכה
 ט' טו"ע ט' ;
 טע"ח כד ;
 קמט ה מיי' ט' טו"ע
 ט' וצ"ח ט' ;
 קנ ו מיי' ט' ס' ה"ה
 טו"ע ט' טע"ח כד ;
 קנא ז מיי' ט' ס' ה' ;
 קנב ח מיי' ט' ס' סמנ
 ט' טו"ע ט' ;
 טע"ח כד ;
 קנז ט מיי' ט' ס' ה"ח
 טו"ע ט' טע"ח כו ;

כך אין מוליאין לסוריא. פי' הקונטרס משום דקסבר כבוס יחיד
 לא שמייה כבוס ואנ'ו' ללמאן דלמך שמייה כבוס מנייה שהתמירו
 בלחך ישראל יותר מצבוריא כדלמריין בפ"ק דגיטין (דף טו) וספ
 המוכר עבדו לסוריא כמוכר לחמה לארץ אף על גב דקסבר שמייה
 כבוס כדמוכח התם מכל מקום
 נראה לרשב"א כפירוש הקונטרס
 מדקתלמך כבוס שאין מוליאין לחמה
 לארץ כך אין כו' משמע דכבד דלאו
 שמייה כבוס מדמטווה אותה לחמה
 לארץ וטעמא דלא שמייה כבוס כדיליה
 כספרי בסוף פירסת והיה עקב כל
 מקום אשר תדרוך קף רגלכם וגו'
 וליף התם דרוקא מה שיכבשו בחמה
 לארץ אשר שיכבשו כל ארץ ישראל
 לכס יהיה ודו לא עשה על פי ד'
 אלא מדעתו וכבש ארס נהרים וארס
 זובה עד שלא כבש כל ארץ ישראל
 ולקרי ליה כבוס יחיד לפי שמדעתו
 עשה: **לסוריא**. סוריא היא
 ארס זובה וארס נהרים ועל שם
 סוריא קרי ללשון ארמי סורסי
 כדלמריין (בראשית כגה פ' עה) אל
 תהי ללשון סורסי וכן צע"ח שיהי לו
 צבורה ובבבאים ובכבובים סורסי
 כבוד צבורה דכתיב יגר שהותא
 ובבבאים דכתיב כדנה תלמרון ללשון
 ובכבובים דילא ועורא אלמא סורסי
 היינו ארמי ולכן מותר נהרים היה
 ודילא נמי ללשון ארמי הוא כדכתיב
 וידברו הסקדים למלך ארמית ואל'
 דבסוף המורה (ב"ק דף ע"ג) תי"ח
 בלחך ישראל ללשון סורסי למה אלא או
 ללשון הקודש או ללשון יונית ואמר ה' רב
 יוסף כבד ללשון ארמי למה אלא או
 ללשון הקודש או ללשון סורסי משמע
 ללשון סורסי לחוד וללשון ארמי לחוד
 ואומר ר"ת ללשון ארמי הוא אלא
 שמתחלק לכמה ענינים כעין לעו
 שמתקנה בכמה מדינות ותדע
 דלוקולוס תירגם על הלג סה"ד
 דגורא ולכן קרא לו יגר שהותא(ט):

מנה מאתן וארבעין סווי. בתמיה וכי הוי המנה ששים שקלים דהיינו
 מאתן וארבעין דינר שהשקל ד' דינר והא ק"ל מנה כ"ה סלעים
 דהיינו מאה זוזי כדלמריין (כתובות דף ק"ג) לכתולה מאתים
 ולאלמנה מנה: **פסול**. חמשים שקלים וחמשה שקלים המזוהרין
 תורה אור הן תוספת שמות שהוסיפו על מנה
 של חול חמשה סלעים על כ"ה דהיינו
 ל' סלעים וכשתיה כופל את שלקודש
 הוי ששים שקלים: **ושמע מינה**
מוסיפין על המדות. ועל המעצבות
 וליכא איסורא משום רוחא דתגר
 ללא מצויה מידי דלקראי בעלמא
 הוא שלא ישמע התגר ובמידי דלא
 שכיח לא חשו שהרי הכל ידעו
 שהוסיפו שמות ולא יבאו לטעות
 ומיהו אין מוסיפין יותר משמות
 דליכא פסולא דתגר והכחוש לא
 תסיר והאי ואלו מוסיפין פי' בעלמא
 ואינו מתחשבן שמע מינה תלת חלל
 פירוש הוא דלע"ג דש"מ דמוסיפין
 אסור להוסיף יותר משמות דמפרש
 לקמיה דהאי תוספת שותא מלבר
 הוא על המנה שקלים הוסיפו ש
 מעלמא כגון על ג' שקלים דהיינו ה'
 פעמים אברה הוסיפו עוד עשרה
 והיו ששים אלה שותא מלגו וכו'
 שתחלוק את החמשים בששה חלקים
 ומגיע לכל חלק שמה שקלים ודינר
 (ה) הוסיף אחד משהה חלקים שבתוך
 ה' על החמשים והיו ל"ח סלעים
 ודינר(ג): **ש"מ שותא מלבר** מוסיפין
 וכל שכן פחות ובלבד שיכבדו מדה
 הראשונה אבל טפי אין מוסיפין משום
 פסולא דתגר: **כיינא**. מדה: **תסתא**
קפיו פי' לוגין דקפיוה הוא בק סבר
 לוג דהיינו ג' לוגין כדלמך במסכת
 שבת (דף קג) דחק קפיוה בקבא:
יתר משסות. וזה נוסף על חלי תרקב
 שלש דחלי תרקב היינו קב וחלי שן
 ו' לוגין וליח דמפרשי קפיוה לוג תסתא
 קפיו ג' לוגין דהוה ליה תוספת שלש
 על חלי קב דלעיל דהיינו שני לוגין:
והאמר שמואל כו'. ה"ג הוא
 מלי לחקשוי והא חלי למיטעי בקב
 שהוא יתר רביעי וללישנא קמא נמי
 הא חלי למיטעי בתרקב דהוי ו"ב
 לוגין וטעי חליכס ברביעא אלא משום
 דלמך שמואל כהדיא קפריך מינה
 חלל היה פירכא מכללא דברייחא

הגהות הב"ח
 (א) נמנות עו. ככרות
 (ב) גמס יבמות
 עט. כתובי ל"ה דונגר
 גמס דין: (ג) מ"ח ד"ח
 (ד) יומא פ. כ
 ע"ש ר"ש"ח: (ה) יומא פ. כ
 ע"ש ר"ש"ח: (ו) יומא פ. כ
 ע"ש ר"ש"ח: (ז) י"ל לא
 יאזרו לא יבנים וכו':
 (ח) י"ל רבי יוסי א"ל
 בפרק המצות: (ט) י"ל
 (ט) י"ל מ"ח כ"ח פ. כ
 ד"ה לשון:]

מנה מאתן וארבעין סווי. בתמיה וכי הוי המנה ששים שקלים דהיינו
 מאתן וארבעין דינר שהשקל ד' דינר והא ק"ל מנה כ"ה סלעים
 דהיינו מאה זוזי כדלמריין (כתובות דף ק"ג) לכתולה מאתים
 ולאלמנה מנה: **פסול**. חמשים שקלים וחמשה שקלים המזוהרין
 תורה אור הן תוספת שמות שהוסיפו על מנה
 של חול חמשה סלעים על כ"ה דהיינו
 ל' סלעים וכשתיה כופל את שלקודש
 הוי ששים שקלים: **ושמע מינה**
מוסיפין על המדות. ועל המעצבות
 וליכא איסורא משום רוחא דתגר
 ללא מצויה מידי דלקראי בעלמא
 הוא שלא ישמע התגר ובמידי דלא
 שכיח לא חשו שהרי הכל ידעו
 שהוסיפו שמות ולא יבאו לטעות
 ומיהו אין מוסיפין יותר משמות
 דליכא פסולא דתגר והכחוש לא
 תסיר והאי ואלו מוסיפין פי' בעלמא
 ואינו מתחשבן שמע מינה תלת חלל
 פירוש הוא דלע"ג דש"מ דמוסיפין
 אסור להוסיף יותר משמות דמפרש
 לקמיה דהאי תוספת שותא מלבר
 הוא על המנה שקלים הוסיפו ש
 מעלמא כגון על ג' שקלים דהיינו ה'
 פעמים אברה הוסיפו עוד עשרה
 והיו ששים אלה שותא מלגו וכו'
 שתחלוק את החמשים בששה חלקים
 ומגיע לכל חלק שמה שקלים ודינר
 (ה) הוסיף אחד משהה חלקים שבתוך
 ה' על החמשים והיו ל"ח סלעים
 ודינר(ג): **ש"מ שותא מלבר** מוסיפין
 וכל שכן פחות ובלבד שיכבדו מדה
 הראשונה אבל טפי אין מוסיפין משום
 פסולא דתגר: **כיינא**. מדה: **תסתא**
קפיו פי' לוגין דקפיוה הוא בק סבר
 לוג דהיינו ג' לוגין כדלמך במסכת
 שבת (דף קג) דחק קפיוה בקבא:
יתר משסות. וזה נוסף על חלי תרקב
 שלש דחלי תרקב היינו קב וחלי שן
 ו' לוגין וליח דמפרשי קפיוה לוג תסתא
 קפיו ג' לוגין דהוה ליה תוספת שלש
 על חלי קב דלעיל דהיינו שני לוגין:
והאמר שמואל כו'. ה"ג הוא
 מלי לחקשוי והא חלי למיטעי בקב
 שהוא יתר רביעי וללישנא קמא נמי
 הא חלי למיטעי בתרקב דהוי ו"ב
 לוגין וטעי חליכס ברביעא אלא משום
 דלמך שמואל כהדיא קפריך מינה
 חלל היה פירכא מכללא דברייחא

שמעינן לה: **אנא כיינא דהתא מתקיננא**. שאין צעיר הזאת מדה אחרת דליה תוספת ולא יבא ליה הפסד תגר וגם לא למעוט צריבעא
 שאין צעיר הזאת לא חלי תרקב דליהו מוסף עליו שלש ולא תרקב דליהו פחות רביעי דליהו למיטעי (כן נראה צע"ח): **ולא קנבוס**
 לע"פ שאין צעיר הזאת תרקב וחלי תרקב: **רוו פפא**. (ג) לשון מדה הוא בלחוס המלכות וליח דגרס רז פפא כלומר עלת רב פפא
 ולא נהירא דליהו לשון גמרא: **אולרי פירות**. שקונין בשוק לאגרס למכור ביוקר וגורמין שמתייקר השער ואיכא הפסד עניים ונראה לי
 דצעיר שרביה ישראל מיי: **מפקיעי שערים**. מוסיפין על השער: **מתי יעבור הסדש ונשכרין שבר**. כלומר נמכר ביוקר לכוף
 דש אחר ימות הגורן והיינו מפקיעי שערים דלחם לא מיקרי אולרי פירות: **והסכנה ונפתחה בר**. כלומר מתי הגיע שנת השמטה
 ונפתחה אולרות בר והיינו אולרי פירות: **לפקעין**. היינו מקעיני חיפה: **לסגדיל שקל**. ל"ל דהיינו מלוח ברבית שמגדיל שקלו ע"ה הלאות
 רביע דלי משום להגדיל שקל ממש מקעיני חיפה שמעט לה וממאזני מרמה שמעט נמי אונתא משקלות: **וכלמי** בשעת נשכר ב' בראון
 יעקב וגו': **מקום שבת אולרי פייר**. דלמך לכוף ביוקר אכל כגון דלמך פייר בשעת חול ומוכרין בזול לעניים בשעת חיוקך כדלקמן
 לע"פ שגורם יוקר השער מותר: **בחרעא חרפא**. בשער הקודש דהיינו בשעת הגורן: **כי חרפא**. בזול כיו שימכרו גם הכל וידלול השער
 כל השנה: **שמואל**. *מאלך הוא לפירי של דהוהו ומזבין ליה בחרעא אפלא צעת חיוקר כדלמך חרפא בשעת חול ומיהו מן השוק לא
 הוה מאלך בשעת הגורן דמ"מ מוקיר השער קנת וילא שכרו בהסכמו כן נראה צע"ח ומיהו איסור ממש ליכא: **עבא דאכא מדברא**. טובים
 מעשה האב ממשעה הכן שהאב גורם מתחלה שלא יוקר השער דכיון דרווח והול השער רווח עוד כל השנה אבל משהוקר השער אינו יכול
 להדלול מהרה: **אח קבו**. מה שמלקט משדותיו ולישנא מעליה נקט כלומר אוחו מעט שנתן לו הקב"ה ואין איסור אלא שלא יקח מן השוק ע"מ
 לגזור ומיהו לפרנסת ביתו יכול לקנות חס אין לו משדותיו: (ז) **ולא יכניס משלו**. ומיהו ישייר לעצמו כדי הולאתו לשנה: **לאזני פירות**.
 ג' שנים לקנות בששית ללורך ששית וששית ששית ושבשית ששית ושבשית ששית ושבשית ששית ושבשית ששית ושבשית ששית ושבשית ששית
 אכלי עד סוף השנה: **לפוגא טוק אלר כו'**. ובלחך שרחה הוה וסבירא ליה קדושה רלשונה קדושה לשעתה וקדושה לעמיד לבא ומתאן
 דלמך במגילה (דף י.) שמעתי שמקריבין לע"פ שאין בית: **מפני שממעט כו'**. דכנס יין יאל סוד: **לסוריא**. דכבוס יחיד לא שמייה כבוס:
 מהיפרכיא

דתרעא כיון דרוח רוח. דרע"ג דשמואל מיל השער ונתון עכשיו בולו אלום שאחרים אינן מרויחין השער כמותו ולכן עושה אביו יפה ממנו בשמכר בתחלה אביו בול פתרו האחרים (ג)
 אבל הבן א"פ שמכירתו הוא השער אחרים לא מרויחין לא מרויחין. עושה אדם את קבו אוצרי. כלומר מה שבכנס פשרהו רשאי לאצר אבל מה שלקח מן השוק לא. תניא נמי הכי. דאין אוצריין בלוקח מן
 עד הדצודי ורועי ורשאי להשתכר בשער: מפני שממעט את התפילה. דעי' שכרות אחיא (ג) אחיפולת לשון: סוריא. משום דכביש יחיד היא שורד כבישה ולא שמייה כביש: ורבי מתיר
 (ח) וכו' בערוך ערך רז. (ב) ל"ל פתחו האחרים ג"כ למכור בתרעא חרפא מול. (ג) ל"ל דעי' שכותו חלי ליהי חילופת.

מס"מ מאחר
 מהיפרכיא
 מהיפרכיא

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא צא

עין משפט
נר מצוה

(א) [תוספתא פ"ז פ"ה]:
(ב) [תוספתא פ"ז]:
(ג) ג"י הערוך טנביתיה
בתיבס אחת וי"א
המזומנת ליתו וי"א
מקוננת (ד) ל"א יצחק:
(ה) [קדושין ע"ג]: (ו) ל"א
נשיק: (ז) ג"י ערוך
[ברד]:

הסיפריא. אחרונה של א"י להיפריכא ראשונה של סוריא דכיון דסמוכים כל כך מותרין: **אין משפריין**. לקנות יין ושמן וסלותם בסעודת למוכר בשוק אלא בעה"ב עלמנו ימוכר ללריכין כמו שימוכר לחנוני וימיהו לקנות חמין ועששות פת מותר דכיון דליכא מירחא שרי אבל למוכר הדרב בעטן כמו תורה אור
סקונה חותה מבעה"ב אסור דהא בעה"ב נמי מלי מוזבין ליה בלא מירחא: **סבר ליה כר"י בן חזיה**. הלאו שיקורי ולא יקנו ממנו: **פעמים**. לקנות מפרש: **בצייס**. ל"ל משום דבצייס אין צהס ח"י נפש כל כך וגם מירחא מרובה וריוח מוטעם הוא לפני המחור בעיירות לקנות צייס ולכך התייר לו להסתכר יותר משתות: **על חד תרי**. מה שלקח דינרי לא ימוכר בשני דינרים: **תגר למגרא**. אלא תגר ראשון ימוכר ללריכין אבל לא לתגר אחר דיש כאן ריוח שתי פעמים לתגר ראשון ולתגר שני ומוקירין יותר מרתי אבל בשאר דברים מותר שחם יוקיר זה ויאלא אחרים שימוכרו בזול: **מתריעין**. ר"ת פ"ט שנתפסו עממו מן המלות: **תתפלה**. על פרקמטיא שהולא. הבגדים טובים שהולו דאין כלן הפסד נעשים אס יוקירין: **הוא דול**. כל כך דקיס עשרה בגדים בדמי שיתא שהולו עקוב עממה: **אין יולאין כו'**. שמפקדין נמנו מן המלות: **מהא אשמו של צועה**. ולא שמעתי

חד אמר על חד תרי. ואל"ה מאי איריא צייס אפי' שאר דברים נמי כדלמרי' (ל"ג דף טז). המשכר אל ישמכר יותר משתות ותיך ריב"ס דמייירי אפי' קרח דהיכא דליכא מירחא יכול להסתכר יותר משתות כדלמרי' בהמפקיד (ב"מ דף טז). אלא מירחא דומי כרובימחא ולרשב"א נראה דהכא מייירי אפי' בצייס שאינו לוקח מן השוק אלא מתרגולת שבציוו דכי האי גונא בשאר דברים שרי: **אימתי** בזמן שאינו מולא ליקח כו'. תימה אס אינו מולא ליקח אפי' אלק סאה ככלע מה יעשה כיון שאינו מולא ליקח:

הדרן עלך המוכר את הספינה הגר לתגרא ת"ד מתריעין על פרקמטיא (ה) ואפי' בשבת א"ר יוחנן כ"גון כלי פשתן בבבל ויין ושמן בארץ ישראל אמר רב יוסף שהוא דול וקם עשרה בשיחא ת"ד (ג) אין יוצאין מארץ לחו"ל אא"כ עמדו סאתים בסלע א"ר שמעון אימתי בזמן שאינו מוצא ליקח י"א אבל בזמן שמוצא ליקח אפי' עמדה סאה בסלע לא יצא וכן היה ר"ש ב"ן יוחאי אומר אלימלך מחלוך וכליון גדולי הדור היו ופרנסי הדור היו ומפני מה נענשו מפני שיצאו מארץ לחוצה לארץ רב ושמואל יחד אמר על חד תרי יחד אמר

רבינו גרשום מהפריכא להיפריכא. כלומר מפלך אל פלך משום דמכני אהדיה וכעיר עצמה דמיין: בין סבר לה כר' יהודה בן בתירא דלמפע את התיפלה מותר: שכיח משתא ספי. ואע"ג דמשתכר לא מפקע השער כלום: חד אמר אין משתכרין בבצייס פעמים. דאין משתכרין בבצייס שני פעמים: וחד אמר תגר לתגרא. שלא ימכרנה בנות אחר לתנות אחר פעמים: מתריעין על הפרקמטיא. ל"ל כעין שרגילין להתירע על עיריית נשבים כך מחללין ומתריעין על הפרקמטיא שלא תיוול משום איכא הפסד בעלי בתים: והוא דול וקם י' בישתא. שהיו נתונים י' בגדי פשתן באותן דמים שקני י' דהשתא איכא הפסד גדול מש"ה מתריעין: אין יוצאין. אפי' רעב מאי לרובת לארקאא"כ תיקרו החפצים שעמרו סאתים בסלע יוצאין רעב ויוצאין אפי' עמדה סאה בסלע. דיוקר גדול הוא לא יצא: מה עלתה לה שאין בידה כלום: קייאט מנו ביתיה. איכא דאמרי מי שיתכנה במקומו בביתו וישל הוא. כלומר עד שלא מתה אשתו של בעו היתה רות מוטבת שקפה חתיה: ואמר הסור"ה מנו ביתיה. היינו מקוננות לה שמקוננת לה וישבת במקומה (ג) שעשה ל"י ב"ו ג' בנות. שהי' ששים משתאות מושלתי. ובשלתי הוצא לבנותיו עשה ל' משתאות וכשהבנים בניו ליהפיה עשה ל' משתאות. הרי כאן ק"ב משתאות: אמר אבצן למה אימתינא. הוא אהין לו בנים שימנני לרופאן שהיא כפרתה עקרה שאין לה בנים: מתו

מנהיגו זרע [את] זרעך ולערב אל תנח ידך [קולת] י"א דמהכא נמי דרשי' ליה וכדמפרש קרא טעמא כי חייק יודע אי זה יכשר הזה או זה וגו' אבל אי לא אמר לן אבצן זה בעוה הוה אמרי' אבצן לא נשא אשה אחרת ובעוה נמי מעולם לא היו לו אשה ובנים עד שלקח רות: **מהא ועשרים משתאות**. לששים בנים ובנות: **לכל אחד צ' סעודות**. סעודת אירוסין שהיא מלוה כדליתא בפסחים (דף מט). וסעודת כשולין כל שבעת ימי המשקה קרי סעודה אחת יש לטעות אחרים ואין בהן ממש: **כודגא עקרה**. פירדה עקרה: **במאי פרעא ל'י**. אין לו בנים שיזמני לי לסעודתן: **וכולן מסו**. ולא גרס תנא ומסקנא דמלתא דרבה בר רב הונא היא והכי הוה קיס להו: **בחיך ידלם סימין**. ססופן למות: **לך**. מה בלע בלדתן: **איכפל**. ונסיב אשה אחרת: **ואוליד חד דמשייתן ריני**. והיינו עובד שהוליד בעוה מרות וילא חלמנו דוד למך ישראל ואיכא דפתיי ליה שם בשמון דרזין משייתן דלכך ולא נהירא כלל: **ושלמון**. אפי' בעוה כדכתיב ושלמון ושלמון הוליד ושלמון אלמוני. משמע ליה אם הבולל כדכתיב סורה שבה פלוני אלמוני: **בני נחשו**. אכתיב ונחשו ונחשו הוליד את חם וצפורה וזאת הוליד וגו': **זכות אבות**. אלימלך בן נחשון שהיא נשיא וחסיד: **אימיה דלכרסה כו'**. לפי שאמותן של יצחק ויעקב הוזכרו לריכין אלו לידע שם אס אברהם ואבג גררר נקט אימיה דהמן לפי ששמותיהן שוין: **כרנצו**. כרים מלאך טהורין הן ולכרסה טהור. עורב טמא הוא והמן נמי טמא היה: **אימיה דדוד**. לפי שכל אמהות של מלכים כחצות בצייס הולך לפרש גם אס דוד: **אימיה דשמון**. משום דאירייה בה קרא מוצא וכתוב נמי לאביו ולאמו לא הגיד הולך לפרש שכל הדברים האלו שולחין המינים מה טעם אין אלו יודעין שמותן: **ואחיהם שנין**. כך שמה ואבג גרררר דאימיה נכבה: **למשוכה המינים**. ששולחין לנו יותר באלו מנשים אחרות כדפרישית טעמא ואלו משיבין להן שמסרו לנו הנביאים בעל פה: **נחכש**. שחכשו נמרוד ובאגדה ראיית דתרח אביו חכשו בשביל שהיה מאבד לנמו: **כותא וקרדו**. מקומות הן וכל זה להודיע חיבתו של אברהם אבינו: **עיבדא ועירא**. כך שמו וזהו אור כסדים שהשתך שם אברהם אבינו והרואה לריך לברך ברוך שעשה נסים לאביונו במקום הזה כדתן צברוהו (ברכות דף נז). מנהיגו

בחייו. של אבצן. בחיך ידא איתתך [שיתין שיתין למה לך] ואיכפול ואוליד חד דמב רמשייתן ורזין כנגד מנוה אמר שהיה לו שמשון שהיה טוב משישים בנים הללו לפי שהיה אומר כך אבצן אירע לו כך. ואית דמפרשי ליה כנגד אבצן ממש שהיו לו ששים בנים וכולם מתו בחייו ואה"כ היה לו בן שיצא ממנו דוד מלך ישראל שהיה טוב מכולן: וסיפן לנירסא סמא סמא. אמתלא שהיתה אמו של הון שהיה סמא היתה תב עורב שהיא סמא: שהור מורו. בת כרנצו שריק שהן מחרור היא היתה אמו של אברהם: לתשובת המינים. שירעו ויכירו שלא נכחד דבר מלמדיי הכתובים: כותא וקרדו. מקומות הן: עירא ועירא. אשתו מעבר קסן: (ה) אולי ל"ל אין יולאין חמין שיקור מאי לחז"ל וכו' דודלא יהי' רעב ויולאין (ג) נראה דהסכ כהן וי"ל מהא ועשרים משתאות. שעשה ל"י ב"ו ג' בנותיו וכו' (ג) מפי' רבינו כלום נראה דלא גרים כנמי אחר כבית אביו ואחר צייס חמיו וגם מפי' הרשב"ם ד"ל לכל אחר נראה קולת א"י ה"י גורם כן ודוק:

קבר א מיי' ט"ד מהל' מביכה לבלב ה ועיין צ"מ סגנו עשן עב עוש"ה ח"מ ס"י דלה סעף כ: קבר ב מיי' ט"ז מהל' עוש"ה סס"ט סעף כ: קבר ג ה' מיי' ט"ז מהל' עוש"ה ס"ג סעף כ: קבר ד ח"מ מיי' פ"ב מהל' עוש"ה ס"ג סעף כ: קבר ה ח"מ מיי' פ"ב מהל' עוש"ה ס"ג סעף כ: קבר ו ח"מ מיי' פ"ב מהל' עוש"ה ס"ג סעף כ: קבר ז ח"מ מיי' פ"ב מהל' עוש"ה ס"ג סעף כ: קבר ח ח"מ מיי' פ"ב מהל' עוש"ה ס"ג סעף כ: קבר ט ח"מ מיי' פ"ב מהל' עוש"ה ס"ג סעף כ:

הגהות הב"ח (ה) נמי על פרקמטיא שהולא (ב) שם במאי פרעא ל'י וכולן כ"ל ותיבת האלה נמחק: הגהות ה"ח (א) [תוספתא פ"ז פ"ה]: (ב) [תוספתא פ"ז]: (ג) ג"י הערוך טנביתיה בתיבס אחת וי"א המזומנת ליתו וי"א מקוננת (ד) ל"א יצחק: (ה) [קדושין ע"ג]: (ו) ל"א נשיק: (ז) ג"י ערוך [ברד]: (ח) נמי על פרקמטיא שהולא (ב) שם במאי פרעא ל'י וכולן כ"ל ותיבת האלה נמחק: (ה) אולי ל"ל אין יולאין חמין שיקור מאי לחז"ל וכו' דודלא יהי' רעב ויולאין (ג) נראה דהסכ כהן וי"ל מהא ועשרים משתאות. שעשה ל"י ב"ו ג' בנותיו וכו' (ג) מפי' רבינו כלום נראה דלא גרים כנמי אחר כבית אביו ואחר צייס חמיו וגם מפי' הרשב"ם ד"ל לכל אחר נראה קולת א"י ה"י גורם כן ודוק: